

VELKÁ NOC V STREDNEJ EURÓPE KDE MAJÚ OTVORENÉ KOSTOLY?

Skoro všade.

Slovensko je jedinou krajinou V4 s plošným zákazom bohoslužieb. Česká vláda dala veriaci výnimku pre účasť na bohoslužbách.

Aké duchovné možnosti majú veriaci v našom kúte Európy?

Česká republika

V susednom Česku je pandemická situácia stále zlá, hoci pomaly sa zlepšuje. V nedeľu pribudlo 1 722 nových prípadov, čo je najmenej od 6. decembra. Dôležitejší údaj je však ten, že je to o 666 prípadov menej než predchádzajúcu nedeľu.

Hoci v krajine platí do 11. apríla núdzový stav, veriaci budú môcť aj tak prežiť Veľkú noc v kostoloch. **Česká vláda vydala v piatok uznesenie, ktorým udelila výnimku zo zákazu vychádzania na veľkonočné bohoslužby v dňoch 1. až 3. apríla, čiže na Zelený štvrtok, Veľký piatok a Bielu sobotu. S cieľom návštevy bohoslužby bude možné v tieto dni vychádzať až do 23.59 hod. Informovala Česká biskupská konferencia.**

Pre bohoslužby ostávajú naďalej platné obmedzenia, ako je obsadenie maximálne desiatich percent kapacity miest na sedenie, zákaz prekročiť hranice okresu, zákaz hromadného spevu a podávania rúk, ako aj dodržiavanie tradičných hygienických opatrení. Aktivisti zo združenia Cesta 121 dokonca posielajú na biskupstvá domáce neinvazívne testy pre farárov, aby sa ľudia mohli počas sviatkov zúčastniť na liturgických obradoch bez strachu. Cesta 121 rozváža okrem toho do farností lieky, vitamíny, rúška a respirátory. „Snažíme sa rozviezť spolu šesťtisíc testov a chceme to stihnúť do Veľkej noci, aby sa nikto nemusel báť ísť do kostola,“ priblížil predseda združenia Antonín Randa.

Poľsko

Pandemický vývoj je zlý aj v Poľsku, rastú počty nových prípadov a pribúdajú denné rekordy. V krajine od soboty sprísnilo lockdown. Zatvorili niektoré obchody, napríklad s nábytkom alebo elektronikou, rovnako tak denné centrá starostlivosti a škôlky. V hre bolo istý čas aj úplné zatvorenie kostolov, respektíve **zrušenie verejných bohoslužieb, napokon k nemu nedošlo.**

Pravidlá pre účasť na omšiach sa však mierne sprísnilo. Ako **informuje** portál verejnoprávnej televízie TVP, od soboty platí pre bohoslužby nový limit – jedna osoba na 20 metrov štvorcových oproti doterajším 15 metrom. Povinnosť zakryvať si ústa a nos rúskom a takisto odstup 1,5 metra zostávajú nezmenené.

„Farári majú rôzne možnosti, aj keď si musíme uvedomiť, že do kostola sa každý nedostane. Vieme, že záujem zúčastniť sa na liturgii má oveľa viac ľudí, ako dovoľujú limity,“ poznamenal hovorca Poľskej biskupskej konferencie Leszek Gęsiak. Mnohé farnosti preto prídali termíny ďalších omší.

Rakúsko

V Rakúsku sa vlni verejné bohoslužby počas Veľkej noci nekonali, tento rok veriaci dúfajú, že to bude možné. Nezmeškajte naše najlepšie články z uplynulého týždňa. **Prihláste sa do newslettera denníka Postoj, ktorý pre vás pripravuje šéfredaktor Martin Hanus.**

Vo Viedni a v dvoch priľahlých spolkových krajinách – Dolnom Rakúsku a Burgenlande – bude od 1. do 6. apríla platiť tvrdý lockdown, ktorého súčasťou je i 24-hodinový zákaz vychádzania. Občania budú môcť svoje bydlisko opustiť iba vo výnimočných prípadoch. Od 7. apríla tam bude podmienkou vstupu do obchodov negatívny test na koronavírus.

Napriek tomu sa **žiadny „veľkonočný lockdown“ v súvislosti s kostolmi nekoná. Ako píše Kurier, bohoslužby sa budú môcť konať vo Viedni, Dolnom Rakúsku aj Burgenlande**, ale mali by byť krátke.

Rakúski biskupi **vydali** pokyny, podľa ktorých by mali byť veľkonočné bohoslužby za prísnejších podmienok ako doteraz. Omše by mali byť „čo najkratšie“ a ideálne by sa mali konať vonku. Tak v interiéri, ako aj v exteriéri sa musia dodržiavať rozostupy, povinné sú respirátory FFP2. Tieto opatrenia však platia aj pre ostatné spolkové krajiny.

Pri bohoslužbách by sa mali vynechať niektoré obrady, ako napríklad tradičné umývanie nôh na Zelený štvrtok a tiež procesie či sprievody. Takisto sa vynechá pobozkanie a dotýkanie križa pri obrade odhaľovania križa na Veľký piatok.

Rakúski veriaci budú zrejme tiež vyzývaní, aby sa nezhromažďovali po skončení obradov pred kostolom. „Za týchto podmienok je riziko prenosu zvládnutelné,“ uviedol hovorca Viedenskej arcidiecézy Michael Prüller.

Maďarsko

Náš južný sused prechádza trefou vlnou pandémie a britská mutácia sa v krajine rýchlo rozširuje. Významne stúpa počet aktívnych prípadov aj hospitalizovaných. Napríklad za piatok zomrelo v súvislosti s komplikáciami spôsobenými covidom 275 ľudí, čo je vôbec najvyšší počet od vypuknutia pandémie. Sprísnené karanténne opatrenia zostávajú naďalej platné a možné uvoľňovanie avizujú úrady až po veľkonočných sviatkoch.

Ľste začiatkom marca miestni katolícki biskupi rozhodli, že napriek lockdownu budú kostoly otvorené a bohoslužby zostanú prístupné verejnosti. Naopak, Reformovaná kresťanská cirkev (kalvíni) už vtedy oznámila, že bohoslužby budú len online. Pred veľkonočnými sviatkami vydala stanovisko, že zotrúva na tomto postojí a verejné bohoslužby sa nebudú konať.

Katolícke kostoly budú cez veľkonočné sviatky otvorené, ale vo viacerých diecézach sa nemôžu slúžiť verejné liturgie, veriaci ich môžu sledovať iba online, **informuje** napríklad portál Infostart. Každá diecéza vydala svoje vlastné smernice, podľa ktorých treba postupovať.

Napríklad vo **Veszprémskej diecéze** „sa môžu sláviť verejné bohoslužby pri dôkladnom dodržiavaní pravidiel“. Takisto sa omše konajú naďalej v Győrskej diecéze. Naopak, v Budapeštianskej či **Jágerskej diecéze** nebudú verejné liturgie.

Veľká noc v ostatných častiach Európy

Nemecko

Minulý týždeň nemecká spolková vláda požiadala cirkvi, aby sa na Veľkú noc nekonali verejné bohoslužby. **Predstavitelia Nemeckej biskupskej konferencie a Evanjelickej cirkvi v Nemecku reagovali s prekvapením a hnevom. Žiadosť potom vláda síce odvolala**, no mnohé cirkevné zbory sa nezávisle od toho rozhodli stopnúť osobnú účasť na obradoch, **uviedla** pre DPA sociologička náboženstva Anna Neumaier z univerzity v Bochume. Jednotlivé farnosti teda riešia túto otázku odlišne. Sociologička Neumaier doplnila, že na Veľkú noc chodí do kostola podstatne menej ľudí ako na Vianoce. „Asi štvrtina až pätina Nemcov chodí na Vianoce do kostola a asi každý desiaty na Veľkú noc. To je, samozrejme, stále podstatne viac ako v bežnej nedeľe, ale na Veľkú noc sme z hľadiska dopytu uprostred medzi Vianocami a bežnými nedeľami,“ cituje ju agentúra.

Taliansko

V Taliansku tento rok oslávia najväčšie kresťanské sviatky v chrámoch. Účasť na veľkonočných bohoslužbách bude možná aj v „červených zónach“. Veriaci v týchto oblastiach však budú potrebovať vyplnený doklad, tzv. autocertifikát, pričom navštíviť môžu len najbližší kostol a musia udržiavať najmenej metrový odstup. Počas veľkonočných obradov sa vynechajú niektoré časti, ako napríklad umývanie nôh na Zelený štvrtok.

Škótsko

Veriaci v Škótsku dostali pred veľkonočnými sviatkami darček v podobe rozsudku najvyššieho občianskeho súdu. Ten rozhodol, že úplný zákaz verejných bohoslužieb uložený škótskou vládou je nezákonný. Zákaz na súde napadol kňaz z kostola Svätého Alfonza v Glasgowe Tom White. Rozsudok prišiel deň po tom, čo škótska vláda oznámila dátum opätovného otvorenia bohoslužobných miest s obmedzením na 50 ľudí. Po necelých troch mesiacoch zákazu sa kostoly v Škótsku 26. marca opäť zaplnili veriaci.